17 בנובמבר, 2026

לכבוד,
איתי דנקנר, מנכ"ל חברת החדשות של רשת 13
בדוא"ל - idankner@gmail.com

א.נ שלום רב,

הנדון: <u>דרישה לטיפול מערכתי בגזענות ובדה-לגיטימציה כלפי החברה הערבית ולשיפור הייצוג והסיקור בערוץ 13</u>

אנחנו, מנהלות שותפות של המחלקה הציבורית בעמותת סיכוי-אופוק לשוויון ושותפות, מתכבדות לפנות אליך בעקבות ממצאי בדיקה מיוחדת שערך מדד הייצוג, מיזם משותף של עמותת סיכוי-אופוק ו"העין השביעית", שפורסמו בכתבה מיום 10.11.2026.

הבדיקה בחנה עשר תוכניות של "מוריה וברקו", ששודרו בין 27 באוקטובר ל-7 בנובמבר, ואיתרה בהן 45 התבטאויות של דה-לגיטימציה, שיח שנאה, הסתה ומידע כוזב נגד הציבור הערבי והמפלגות הערביות. 30 מתוך 45 ההתבטאויות נאמרו על ידי מגישי התוכנית עצמם, מוריה אסרף ואייל ברקוביץ'. כלומר, **לא מדובר רק במתן במה לאמירות פסולות של מרואיינים ופאנליסטים, אלא בדפוס שבו מגישי התוכנית עצמם מובילים ומקדמים שיח גזעני ומסית.**

בין הממצאים הבולטים: מוריה אסרף חזרה 13 פעמים בתוך עשרה ימי שידור על הטענה הכוזבת שלפיה רע"ם והרשימה המשותפת הן מפלגות תומכות טרור. ברקוביץ' כינה חברי כנסת ערבים "מחבלים", הטיל ספק בכישוריהם ובתואריהם האקדמיים, ואף הביע הסתייגות מכך שרופאים ערבים משוחחים ביניהם בערבית במרחב הציבורי. גם בקרב הפאנליסטים והאורחים בתוכנית אותרו התבטאויות גזעניות ומסיתות. בסך הכול, 38 מההתבטאויות שנמצאו עסקו בהסתה נגד רע"ם, הרשימה המשותפת ונבחרי הציבור שלהן.

הממצאים חושפים דפוס חמור שחורג מגבולותיה של התבטאות פוגענית כזו או אחרת: מסגור שיטתי של הציבור הערבי ונציגיו הפוליטיים כאיום, הפצת מידע כוזב, ושלילת הלגיטימיות של השתתפותם והשפעתם במערכת הפוליטית. זהו שיח שאינו רק פוגע בציבור הערבי, אלא מערער על עקרונות היסוד של חברה דמוקרטית ועל הלגיטימיות של הבחירה הדמוקרטית.

אנו רואים בהחלטת חדשות 13 להשעות את אייל ברקוביץ' צעד בכיוון הנכון, ומברכים על ההכרה בכך שחופש הביטוי וריבוי הדעות אינם יכולים לשמש הכשר לאמירות גזעניות. עם זאת, ההשעיה הקצרה והחזרה המהירה לשידור, לצד העובדה שההחלטה נגעה לברקוביץ' בלבד, מעלות שאלות מהותיות בנוגע לאופן שבו הערוץ מגדיר את גבולות השיח הלגיטימי בשידור, את האחריות של המגישים ואת הקריטריונים להפעלת צעדים משמעתיים במקרים כאלה.

השעיה של מגיש בעקבות אמירה מסוימת אינה יכולה להחליף בחינה של דפוס השידור כולו, של אחריות העורכים והמנהלים ושל התנאים שאפשרו לשיח הזה להפוך לחלק משגרת התוכנית. לנוכח ממצאי

הבדיקה, ברור כי ההתמודדות עם תופעה רחבה ומערכתית כזו מחייבת מדיניות עקבית, שקופה ושוויונית, שאינה מסתפקת בטיפול נקודתי באדם אחד בעקבות סערה ציבורית.

הצורך בטיפול עומק מתחדד גם לנוכח תמונת הייצוג המתמשכת בערוץ 13. נתוני מדד הייצוג מצביעים על ירידה עקבית בשיעור הדוברים והמרואיינים מהחברה הערבית בערוץ: מ-2.9% בשנת 2022, ל-2.4% בשנת 2023, ל-1.2% בלבד בשנת 2024, ועד ל-0.6% בלבד ב-2025.

נתונים אלה משקפים כשל מתמשך בייצוג החברה הערבית באחד מכלי התקשורת המרכזיים בישראל. הם אינם מנותקים מהשיח שנחשף בבדיקה: כאשר החברה הערבית כמעט אינה נוכחת באולפנים, וכאשר גם במקרים שבהם היא זוכה להתייחסות הדבר נעשה לא פעם דרך מסגור של איום, חשד ודה-לגיטימציה, התוצאה היא הדרה כפולה – הן של קולות ערביים מהשיח התקשורתי והן של האפשרות להציג את החברה הערבית על מורכבותה, גווניה ותחומי המומחיות שלה.

ערוץ 13, ככלי תקשורת ליברלי מרכזי בישראל, נושא באחריות ציבורית ומקצועית משמעותית. עליו להבטיח לא רק שהתבטאויות גזעניות לא יקבלו במה, אלא גם שהחברה הערבית תזכה לייצוג הולם, לסיקור עיתונאי מקצועי, הוגן ומגוון, ולמקום לגיטימי בשיח הציבורי והפוליטי.

לאור זאת, אנו קוראים לרשת 13 ולמערכת חדשות 13 לנקוט את הצעדים הבאים:

1. **גיבוש, פרסום והטמעה של קוד אתי ארגוני מחייב:** אנו קוראים לרשת 13 לאמץ ולפרסם קוד אתי מערכתי, ככל שאין כזה בנמצא, שיגדיר באופן מפורש את גבולות השיח המותרים בשידורי הערוץ, ובכלל זה איסור על גזענות, הסתה, דה-לגיטימציה והפצת מידע כוזב. הקוד יחול על מגישים, עיתונאים, פרשנים, פאנליסטים ואורחים, ויכלול מנגנוני פיקוח, טיפול בתלונות ואכיפה של הפרות. ככל שקיימים כיום קוד אתי או נהלים פנימיים בנושא, אנו מבקשים לפרסמם ולהבהיר כיצד הם מיושמים בפועל.

2. **בחינה מערכתית של הממצאים:** לקיים בדיקה פנימית של ההתבטאויות שאותרו בתוכנית "מוריה וברקו", לרבות אחריות המגישים, העורכים והגורמים המערכתיים, ולהפיק ממנה לקחים וצעדים שימנעו הישנות של מקרים דומים בתוכניות אחרות ובשידורי הערוץ בכלל.

3. **הצבת יעדים לשיפור הייצוג של החברה הערבית:** לגבש תוכנית עבודה מדידה להגדלת שיעור הדוברים והמרואיינים הערבים בתוכניות החדשות והאקטואליה, ולפעול להבטחת נוכחות משמעותית, מגוונת ועקבית של קולות מהחברה הערבית בכלל תחומי הסיקור – פוליטיקה, חברה, כלכלה, בריאות, חינוך, תרבות ועוד.

4. **שיפור איכות הסיקור והרחבת מקורות המידע:** להבטיח סיקור מקצועי ומעמיק של החברה הערבית, המבוסס על היכרות עם המציאות החברתית, הפוליטית והתרבותית שלה, ועל שילוב מומחיות ומומחים ערבים כמקורות ידע, פרשנות וניתוח – ולא רק כמרואיינים בנושאים הנוגעים ישירות לחברה הערבית.

לצורך כך, אנו מבקשים להפנות את תשומת לבכם למאגר Arab Voice, שהקימה עמותת סיכוי-אופוק, ובו מאגר מגוון של מומחיות ומומחים מהחברה הערבית, מתחומי ידע ומומחיות שונים, העומד לרשות אנשי ונשות תקשורת המחפשים מקורות מקצועיים ומגוונים.

אנו סבורים כי האירועים האחרונים והחלטת ההשעיה שבאה בעקבותיהם הם הזדמנות עבור רשת 13 לבחון מחדש לא רק את התנהלותה במקרה מסוים, אלא את המדיניות המערכתית שלה ביחס לגזענות, להסתה ולייצוג החברה הערבית. אין די בתגובה נקודתית לאחר סערה ציבורית, או בהצהרות כלליות על ערכי החברה. נדרשת מחויבות ארגונית, מדיניות ברורה, מנגנוני פיקוח ואכיפה וצעדים מדידים שיבטיחו כי גזענות והסתה לא יהפכו לחלק משגרת השידור, וכי החברה הערבית תזכה לייצוג ולסיקור הוגנים, שוויוניים ומכבדים.

נשמח לקיים עמכם פגישה, לשמוע מכם, ולהציג את ממצאי מדד הייצוג ואת המלצותינו לקידום שינוי מערכתי בנושא.

בכבוד רב,
הדיל עזאם ג׳לאג׳ל ונירה בו עוזר
מנהלות שותפות במחלקה לפעילות ציבורית
עמותת סיכוי-אופוק

מכותבים:
אסף רפפורט, ראש קבוצת רוכשי רשת 13
הדס שיפר, עורך ראשי, חדשות 13
חזי סימנטוב, ראש הדסק לענייני ערבים, חדשות 13